

Asia: VN/1660/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta luonnonsuojeluasetukseksi (valtioneuvoston asetus) - ruotsinkielinen käännös lisätty

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Puolustusministeriön lausunto luonnoksesta luonnonsuojeluasetukseksi

1. Yleistä

Ympäristöministeriö on 17.3.2023 pyytänyt lausuntoja luonnoksesta luonnonsuojeluasetukseksi. Asetus annettaisiin uuden luonnonsuojelulain (9/2023) nojalla. Asetuksen ehdotetaan tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun uusi luonnonsuojelulaki astuu voimaan 1.6.2023.

Puolustusvoimien pysyvässä käytössä olevilla alueilla on eri suojeluohjelmiin (ml. Natura) kuuluvia alueita. Suojeluohjelmien kohdentamisessa sotilasalueille lähtökohtana on ollut, että suojelu ei estä Puolustusvoimien toimintaa ja sen kehittämistä. Lisäksi Natura-alueiden osalta lähtökohtana on ollut, että valtioneuvosto ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin Puolustusvoimien toimintaedellytyksien turvaamiseksi.

Puolustusvoimat ottaa toiminnassaan huomioon luonnonsuojelunäkökohdat niin hyvin kuin se toiminnan sallimissa rajoissa kulloinkin on mahdollista. Puolustusvoimille on erittäin tärkeää, että maanpuolustuksen toimintaedellytykset ja kehittämismahdollisuudet säilyvät jatkossakin Puolustusvoimien käytössä olevilla alueilla.

2. Asetusluonnoksen 2 §

Asetusluonnoksen 2 §:ssä säädetään luonnonsuojeluohjelman sisällöstä ja vastaavasti uuden 1.6.2023 voimaan tulevan luonnonsuojelulain 15 §:ssä säädetään asianosaisten kuulemisesta

luonnonsuojeluohjelmaa laadittaessa. Lain 15 §:n 3 momentin mukaan luonnonsuojeluohjelmaa laadittaessa on niille, joiden etua tai oikeutta asia koskee, varattava tilaisuus tulla kuulluiksi. Asianosaisten kuulemisesta ohjelmaa laadittaessa säädetään hallintolain (434/2003) 34 §:ssä.

Lain 15 §:n 5 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä luonnonsuojeluohjelman laatimisesta ja sen sisällöstä. Puolustusministeriö katsoo, että hallintolain mukainen kuuleminen ei yksinään ole riittävä menettely Puolustusvoimien osalta. Näin ollen puolustusministeriö esittää, että luonnonsuojeluasetuksen 2 §:ään sisällytettäisiin kohta, jossa edellytettäisiin, että puolustushallinnolla olisi aina mahdollisuus osallistua luonnonsuojeluohjelmien laatimisen yhteistyöhön ja vuorovaikutukseen, jotta maanpuolustus ja sen tarpeet tulisivat riittävällä tavalla huomioiduiksi.

3. Asetusluonnoksen 3 §

Asetusluonnoksen 3 §:ssä säädettäisiin luonnonsuojelun seurannan järjestämisestä. Luonnonsuojelulain 18 §:n mukaan ympäristöministeriön on yhteistyössä muiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa järjestettävä luontotyyppien ja luonnonvaraisten eliölaajien levinneisyyden, esiintymisen ja runsauden seuranta sekä arvioitava eliölaajien ja luontotyyppien suojelutaso ja sen muutokset.

Puolustusministeriö toteaa, että luonnonsuojelun seurannassa ja etenkin sen perusteella tehtävässä toimenpidetarpeen arvioinnissa on syytä ottaa huomioon Puolustusvoimien käytössä olevilla alueilla maanpuolustukseen liittyvät koulutus- ja harjoittelutarpeet.

Luonnonsuojelulain 18 §:n mukaan Metsähallitus sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus vastaavat luonnonsuojelualueiden ja luonnonmuistomerkkien määrää ja pinta-alaa sekä niiden ekologialta tilaa koskevasta seurannasta. Metsähallitus hoitaa myös Puolustusvoimien pysyvässä käytössä olevien alueiden luonnonsuojelullisen hoidon. Metsähallituksella on kiinteistönomistajana ajantasaisin tieto Puolustusvoimien syvässä käytössä olevilla alueilla olevista suojelluista ja uhanalaisista lajeista.

Puolustusvoimilla ei ole mahdollisuutta selvittää kaikkien pysyvässä käytössään olevien alueiden osalta niillä mahdollisesti olevia suojeltuja ja uhanalaisia lajeja. Puolustusvoimat huomioi kuitenkin toiminnassaan näiden lajien suojelun, mikäli kyseisten lajien esiintyminen on Puolustusvoimien tiedossa. Puolustusministeriö esittää tästä syystä, että asetusluonnoksen 3 §:ään lisättäisiin tarkentava kappale Puolustusvoimien pitämisestä tietoisena lajien suojelun tilanteesta sen pysyvässä käytössä olevilla alueilla esimerkiksi seuraavasti: ”Edellä mainittujen viranomaisten tulee pitää Puolustusvoimat tietoisena sen pysyvässä käytössä olevien alueiden suojeltujen, tiukasti suojeltujen sekä uhanalaisien lajien tilanteesta.”

Nordström Hanna
Puolustusministeriö

Gau Anna
Puolustusministeriö